

הפקולטה להנדסת תעשייה וניהול



הטכניון - מכון טכנולוגי לישראל

המרצות: איילת קוגוס, ד"ר שרון רגב-טייטלר

בחינה במבוא לכלכלה (094591)

תאריך הבחינה: 29.09.2014

מועד ב' - סמסטר אביב תשע"ד

טור 1



הוראות לנבחן/ת:

- משקל כל שאלה - 5 נקודות. יש 20 שאלות.
- סמני את התשובות בטופס התשובות המצורף בעט בצבע כחול/שחור בלבד.
- יש לסמן תשובה אחת בלבד לכל שאלה.
- בתחילת הבחינה הקפד/י לרשום ולסמן בראוי את תעודת הזהות על טופס התשובות המצורף. כמו כן הקפד/י לסמן את מספר הטור.
- הבחינה בת 3 שעות.
- באפשרותך להשתמש בדף הנוסחאות המצורף לבחינה, ובמחשבון מדעי רגיל. כל חומר עזר אחר אסור.
- בשאלות במיקרו כלכלה הנח/י שעקומות הביקוש וההיצע רגילות (אלא אם כתוב אחרת בגוף השאלה).
- בשאלות במיקרו כלכלה הנח/י שגמישות הביקוש וההיצע הם ביחס למחיר (אלא אם נאמר אחרת בגוף השאלה).
- בשאלות במאקרו כלכלה הנח/י קשיחות מחירים כלפי מטה.
- עליך להתבסס על ההנחות כפי שנלמדו במסגרת הקורס בהרצאות ובתרגולים.
- עליך להגיש את טופס הבחינה (השאלות), את מחברות הטיוטה, ואת טופס התשובות. שים/י לב שתעודת הזהות רשומה כראוי על גבי טופס התשובות.
- שים/י לב לסמן את מספר הטור, כפי שמופיע על טופס הבחינה, על גבי טופס התשובות.
- הציון ייגזר מטופס התשובות בלבד!

ב ה צ ל ח ה !!!

שאלה 1

בשוק מסוים קיימים 3 מוצרים בלבד: פיתות, חומוס, ומלפפונים חמוצים (מ"ח).
ידוע שפרט מוציא את כל הכנסתו I על רכישת המוצרים הללו. הניחו ביקושים רגילים.
לפיכך, מי מהבאים נכון?

א. אם חומוס ומ"ח הם מוצרים נורמליים, אז פיתות הן בהכרח מוצר נורמלי.

ב. אם חומוס ומ"ח הם מוצרים נחותים, אז פיתות הן בהכרח מוצר נורמלי.

ג. אם פיתות ומ"ח הם מוצרים משלימים, אז חומוס ומ"ח הם תחליפיים.

ד. שלושת המוצרים הם או משלימים או תחליפיים.

ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 2

ידוע כי העלות השולית של פירמה בענף תחרותי קבועה (חיובית ממש).

מי מבין הבאים יכול לתאר את פונקציית הייצור של הפירמה? (Q – תפוקה, L – גורם ייצור משתנה, K – גורם ייצור קבוע).

א. $Q = \ln L + K$

ב. $Q = 10\sqrt{L}$

ג. $Q = L^2$

ד. $Q = 23L + K$

ה. $Q = \frac{10}{L}$

שאלה 3

מי מהאמירות הבאות נכונה בהכרח?

א. **מוצר כלכלי הוא מוצר המספק צורך אנושי, אך אינו מצוי בשפע המאפשר הגדלת כל כמות**

רצויה ממנו מבלי לוותר על מוצרים רצויים אחרים.

ב. אם הביקוש למוצר X גמיש לחלוטין, אזי עודף הצרכן הוא אינסופי.

ג. אם מוצר X הוא מוצר מיובא בלבד (אין ייצור מקומי), אזי ביטול המכס יעלה בהכרח את הוצאות הצרכנים.

ד. אם מוצר X הוא מוצר מיוצא בלבד (אין ביקוש מקומי), אזי הטלת מס על כל יחידה מיוצרת תקטין בהכרח את פדיון היצרנים.

ה. אם מונופול מייצר כמות שבה הפדיון השולי שלו שלילי, אזי לא ייתכן שרווחיו חיוביים בנקודת הייצור.

שאלה 4

טענה: מתורת הצרכן למדנו כי שתי עקומות אדישות אינן יכולות להיחתך, ולכל צרכן רציונלי מערכת העדפות שחייבת לקיים 3 הנחות.
אם נניח בשלילה ששתי עקומות אדישות כן נחתכות, מהי ההנחה שתופר?
א. שלמות (היכולת לדרג סלים)

ב. טרנוזיטיביות

- ג. חוסר-רוויה
ד. הומוגניות כלכלית
ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 5

בשוק לייצור חשמל קיים מונופול.
כעת, הממשלה מחליטה לגבות מהמונופול מס חד פעמי בגודל קבוע וחיובי ממש (מס גולגולת).
בהתאם לכך, מי מהבאים נכון בהתאם לשיקולי יצרן בטווח הקצר?
א. היקף הייצור של המונופול יקטן ולא ניתן לדעת מה יקרה לעודף היצרן.

ב. היקף הייצור של המונופול לא ישתנה וכך גם עודף היצרן.

- ג. היקף הייצור של המונופול לא ישתנה אך עודף היצרן יקטן.
ד. היקף הייצור של המונופול יגדל כדי להגן על הירידה ברווחיו.
ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 6

במדינת קורסיקה עקומת העלויות השוליות המצרפית לדירות במשק תחרותי ניתנת לתיאור כך:
 $MC = Q$. הניחו כי הביקוש לדירות בעל גמישות יחידתית. (הניחו כי הדירות זהות).
הממשלה אינה מרוצה מהמצב השורר בשוק הנדל"ן, ומחליטה להבטיח מחיר מקסימום P_{max} ע"י מתן סובסידיה בגודל קבוע לכל דירה מיוצרת.

(הניחו שמתקיים $0 < P_{max} < P^*$, כאשר מחיר שווי משקל במצב ההתחלתי: P^*).

כתוצאה מכך, מי מהבאים נכון (שווי משקל חדש ביחס למצב ההתחלתי)?
א. המחיר שהיצרן יקבל נותר ללא שינוי.

ב. המחיר לצרכן ירד אך הוצאות הצרכנים ללא שינוי.

ג. כדי להגדיל את הרווחה החברתית, היה עדיף לממשלה להפעיל מדיניות קיצוב (מכסות צריכה).

- ד. המחיר לצרכן נותר ללא שינוי בגלל שהביקוש בעל גמישות יחידתית.
ה. המחיר שהיצרן יקבל יעלה במלוא גובה הסובסידיה.

שאלה 7

בענף החלב, הפועל בתנאי תחרות, פועלות פירמות זהות המייצרות חלב ולכל אחת מהן פונקציית

$$TC(q_i) = q_i^2 + 30q_i + 100$$

הוצאות כוללות הנתונה ע"י:

$$Q^D = 650 - 5P$$

פונקציית הביקוש המצרפי של הצרכנים לחלב הינה:

בהנחה שאין חסמי כניסה/יציאה, כמה פירמות יהיו בענף בהתייצבות המשק בשווי משקל בטווח

הארוך?

א. 10

ב. 15

ג. 25

ד. 40

ה. 100

שאלה 8

$$TC(Q) = \frac{Q^2}{2} + 18$$

למונופול קיימת פונקציית עלויות מהצורה:

בפני המונופול ניצבים שני שווקים נפרדים כך שהמונופול יכול למכור את סחורתו במחירים שונים בשווקים אלה, כלומר לנהוג כמונופול מפלה מחירים.

$$P = 20 - 2Q$$

להלן פונקציות הביקוש בשני השווקים: שוק א': $P = 30$; שוק ב': $P = 20 - 2Q$

כיצד המונופול יבחר לחלק את הכמות המיוצרת בין השווקים?

א. שוק א': 30 שוק ב': 10

ב. שוק א': 30 שוק ב': 20

ג. שוק א': 30 שוק ב': 0

ד. שוק א': 20 שוק ב': 30

ה. שוק א': 20 שוק ב': 20

שאלה 9

מוצרים X, Y הם מוצרים משלימים.

ידוע שענפי המשק פועלים בתנאי תחרות משוכללת. (היצע וביקוש רגילים).

לאחרונה בוצעה התייעלות באופן הייצור של מוצר Y.

בהתאם לכך, מי מהבאים נכון?

א. הרווחה החברתית בשני הענפים ירדה.

ב. הרווחה החברתית בענף Y ירדה, ועודף הצרכן בענף X עלה.

ג. הרווחה החברתית בענף Y עלתה, ועודף היצרן בענף X עלה.

ד. הרווחה החברתית בענף Y עלתה, ועודף היצרן בענף X ירד.

ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 10

במשק פועלים שני שווקים בתנאי תחרות משוכללת, האחד למוצר X והשני למוצר Y .

בשוק למוצר X הביקוש נתון על ידי: $Q_X = 20$, וההיצע גמיש יחידתי בכל תחומו.

בשוק למוצר Y הביקוש נתון ע"י: $P_Y = 6$, וההיצע גמיש יחידתי בכל תחומו.

הממשלה מטילה מס בגובה 2 ₪ ליחידה על מוצר X , ומשתמשת בכל הכנסותיה ממיסים למימון

סובסידיה למוצר Y , כך שהסובסידיה היא בגודל קבוע (חיובי ממש) ליחידה.

בהתאם לכך, מהו המחיר לצרכן (מחיר השוק) עבור יחידת Y לאחר הסובסידיה?

א. 1

ב. 2

ג. 3

ד. 4

ה. 6

שאלה 11

מונופול רואה בפניו עקומת ביקוש לינארית רגילה. עקב ההנפקה הקרבה של המניות בניו-יורק

הנהלת המונופול מעוניינת למקסם את פדיון המונופול (ולא את הרווחים כפי שנהוג בדרך כלל).

במצב זה, מהי גמישות הביקוש בנקודה שבה המונופול יבחר לייצר?

א. גדולה מ-1.

ב. שווה ל-1.

ג. קטנה מ-1.

ד. קטנה מ-0.

ה. שווה ל-0.

שאלה 12

X ו- Y הם מוצרים משלימים. עקומות הביקוש וההיצע המקומיות למוצרים רגילות.

מוצר X מיוצר בארץ וכן תמיד מיובא מחו"ל (במחיר עולמי).

מוצר Y נמכר בארץ וכן תמיד מיוצא לחו"ל (במחיר עולמי).

להלן שלוש טענות:

1. אם הממשלה תטיל מכס על כל יחידה מיובאת של מוצר X , אזי יבוא מוצר X יקטן ויצוא מוצר Y יגדל.

2. אם הממשלה תיתן ליצרני מוצר Y סובסידיה בגודל קבוע על כל יחידה מיוצרת, אזי יבוא מוצר X לא ישתנה ופדיון יצרני Y יגדל.

3. אם חל פיחות במטבע המשק המקומי, אזי יצוא מוצר Y יגדל.
מי מהבאים נכון?

א. רק טענות 1,2 נכונות.

ב. רק טענות 1,3 נכונות.

ג. רק טענות 2,3 נכונות.

ד. כל הטענות נכונות.

ה. טענה 2 נכונה רק אם הביקוש ל- Y גמיש בתחום הנבדק.

שאלה 13

מערכת הבנקים במשק מסוים מתוארת כך:

סכום המזומן בידי הציבור - A מיליון ש"ח, הרזרבות של הבנקים B מיליון ש"ח ויחס הרזרבה

המינימלי כנגד פיקדונות - 0.2. הבנק המרכזי קנה אג"ח מהציבור בסך 100 מיליון ₪ ובמקביל

הציבור הקטין את כמות המזומן שבידיו ב-100 מיליון ₪.

כתוצאה מכך, מה תהיה כמות הכסף במשק (במיליוני ₪)?

א. $(5B + A + 900)$

ב. $(B + A + 900)$

ג. $(5B + A)$

ד. $(B + A + 100)$

ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 14

- משק סגור נמצא בשיווי משקל באבטלה. נתון שהבנק המרכזי שומר על שער ריבית קבוע.
- משקי הבית שינוי את טעמם, והם מעוניינים לחסוך פחות בכל רמה של הכנסה פנויה.
- כתוצאה מכך ולפי מודל קיינס הפשוט, מי מהבאים נכון כשהמשק יתייצב בשיווי משקל?
- א. בגלל "פרדוקס החיסכון" החיסכון יגדל אך לא ברור מה יקרה לצריכה הפרטית.
- ב. החיסכון יקטן ולא ניתן לקבוע מה יקרה לצריכה הפרטית.
- ג. לא ניתן לקבוע מה יקרה לחיסכון והצריכה הפרטית תגדל.
- ד. **הן החיסכון והן הצריכה הפרטית יגדלו.**
- ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 15

- משק סגור נמצא בשיווי משקל בתעסוקה מלאה.
- כעת, הממשלה מחליטה להגדיל את הצריכה הציבורית ומממנת זאת ע"י מכירת אג"ח לציבור.
- מה יקרה לכמות הכסף הריאלית במשק?
- א. כמות הכסף הריאלית לא תשתנה.
- ב. כמות הכסף הריאלית תגדל.
- ג. **כמות הכסף הריאלית תקטן.**
- ד. אין מספיק נתונים כדי לקבוע מה יקרה לכמות הכסף הריאלית.
- ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 16

- להלן 3 פעולות שיכולות להתבצע ע"י הממשלה ו/או הבנק המרכזי:
- I. הגדלת הצריכה הציבורית ומימון ע"י מכירת אג"ח (ע"י הממשלה) לציבור.
- II. הפחתת יחס הרזרבה המינימלי כנגד פיקדונות הבנקים.
- III. הגדלת תשלומי ההעברה והפחתת הצריכה הציבורית באותו הסכום.
- לפיכך, מי מהבאים נכון?
- א. **פעולות I ו-III הן מדיניות פיסקלית ואילו פעולה II היא מדיניות מוניטרית.**
- ב. פעולות I ו-II הן מדיניות פיסקלית ואילו פעולה III היא מדיניות מוניטרית.
- ג. פעולות II ו-III הן מדיניות פיסקלית ואילו פעולה I היא מדיניות מוניטרית.
- ד. פעולה III היא מדיניות פיסקלית ואילו פעולות I ו-II הן מדיניות מוניטרית.
- ה. פעולה III היא מדיניות פיסקלית, פעולה II היא מדיניות מוניטרית ואילו פעולה I היא מדיניות פיסקלית-מוניטרית משולבת.

שאלה 17

להלן נתוני משק סגור כלשהו:

$$C = 200 + 0.75Y_d$$

$$G = 200$$

$$I = 200 - 20r$$

ידוע שבמשק זה אין מסים כלל, וידוע שבמצב המשק המתואר לעיל תוצר שווי משקל שווה לתוצר תעסוקה מלאה.

מהו תוצר שווי משקל עבור רמת ריבית $r=4$?

א. 2000

ב. 2080

ג. 2800

ד. 3500

ה. 7000

שאלה 18

$$C = 200 + 0.75Y_d ; G = 200 ; T = 0 ; I = 200 - 20r$$

$$EX = 200 ; IM = 200 ; L(Y, r) = 100 + Y - 20r$$

בסיס הכסף הינו 500 ₪, יחס הרזרבה $1/5$, והציבור תמיד מעוניין להחזיק בידיו 100 ₪. רמת המחירים במצב המוצא הינה 1. ידוע שבמצב המשק המתואר לעיל תוצר שווי משקל שווה לתוצר תעסוקה מלאה (מבלי שהתרחשו עליות מחירים). אם הבנק המרכזי קונה אג"ח מהציבור בסך 105 ₪, מה יקרה בהתייצבות המשק בשווי המשקל החדש (ביחס להתחלתו)?

א. המחירים יעלו

ב. הצריכה הפרטית תקטן ב-50

ג. הריבית תגדל

ד. עודף הייבוא יקטן ב-200

ה. התוצר יקטן ב-100

שאלה 19

הניחו מודל משולב ISLM. הניחו משק סגור הנמצא בשיווי משקל בתעסוקה מלאה. כעת, הממשלה מחליטה להקטין את הוצאותיה (צמצום פסקלי) ובמקביל הבנק המרכזי קונה אג"ח מהציבור. בעקבות הקנייה כמות הכסף הנומינלית במשק גדלה ב-50%, והציבור מחזיק בידיו באותה כמות מזומנים.

הצריכה הפרטית תלויה בתוצר בלבד, והביקוש להשקעות תלוי בריבית בלבד. פונקצית המס מורכבת ממסים קבועים בלבד.

מה יקרה לרמת המחירים בשווי המשקל החדש (ביחס להתחלתי)?

א. רק במקרה שנוצר עודף ביקושים, רמת המחירים תעלה בדיוק ב-50%.

ב. תעלה בדיוק ב-50%, בכל מקרה.

ג. רק במקרה שנוצר עודף ביקושים, רמת המחירים תעלה בדיוק ב-100%.

ד. רק במקרה שנוצר עודף ביקושים, רמת המחירים תעלה בפחות מ-50%.

ה. רמת המחירים לא תשתנה כלל.

שאלה 20

הניחו מודל משולב ISLM. הניחו משק סגור כך שבמצב מוצא קיים שיווי משקל בתעסוקה מלאה. הצריכה הפרטית תלויה בתוצר בלבד, והביקוש להשקעות תלוי בריבית בלבד. פונקצית המס מורכבת ממסים קבועים בלבד.

מי מהבאים נכון?

א. צמצום הגרעון בתקציב הממשלה יגדיל את התוצר ויקטין את הריבית.

ב. מכירת אג"ח לציבור ע"י הממשלה תגדיל את התוצר ותייצר תהליך אינפלציוני.

ג. העלאת מסים ישירים ע"י הממשלה תגדיל את התוצר ותגדיל את הריבית.

ד. העלאת תשלומי העברה ע"י הממשלה לא תשנה את התוצר ותגדיל את הריבית.

ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.